

Reinholdus Gehren a Lorenz Rostock

Disputatio De Obligatione Haeredum Ex Dolo Defuncti, In contractibus vel delictis admissio, descendente

Rostochii: Pedanus, 1611

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730617823>

Druck Freier Zugang

J	

Inscr.:

Behren, Reinhold v.
Prop. Rostochina, Laurentius
R.M. für 1611

Disputatio 375 28. 27

DE OBLIGATIONE HÆREDUM
EX DOLO DEFUNCTI, IN
contractibus vel delictis admif-
fo, descendente.

Quam

Divina favente gratia

Permissu & autoritate Amplissimi Ordinis Juridici
in inclyta Rosarum Academia

PRÆSIDE

Clariss: & Consultiss: Viro,

Dn. REINHOLDO à GEHREN
J. U. D.

Publicè defendet
LAURENTIUS ROSTOCHIUS
Fridland. Megapol.

Habebitur Disputatio in Auditorio magno.
3. August.

ROSTOCHII

Typis JOACHIMI PEDANI, Anno

M. DC. XI.

ILLUSTRISSIMORUM
Megapoleas
PRINCIPVM
CONSILIARIIS, JURIS DOCTORIBUS
Clarissimis Consultissimis
DN: JOACHIMO SCHONER-
MARCK,
DN: JOHANNI HAGEMEI-
STER.

Amicis, fautoribus, promotoribus meis
colendissimis.

Disputationem hanc

Honoris, gratitudinis, observantia

πικμύειον

offero dedico

Laurentius Rostochius Resp.

Disputatio

DE OBLIGATIONE HAEREDUM
ex dolo defuncti in contractibus vel de-
lictis admisso, descendente.

THESIS I.

Um in jure civili plurima difficiles, nec satis explicata, reperiantur quaestiones, non omnium postrema est, ut frequentissima, ita difficillima tractatio de obligatione haeredum ex dolo defuncti veniente.

II.

Qua in re ut eò accuratius versetur, sciendum est dolum dupliciter considerari, quatenus vel in contractu, vel q. contractu, vel maleficio, vel q. maleficio committitur.

III.

De priori genere elegans à Jcto Vlp. traditur regula: Haeredem ex contractu defuncti propter dolum in eo admissum teneri in solidum l. 7. §. 1. ff. de pos.

IV.

Quod etiam verum est, quamvis ex illo dolo ad haeredem nihil pervenerit, l. 157. ff. de R. J.

V.

Hujus juris ratio illa est, quod hic dolus ex contractu descendat, magisq. rei persecutionem quam delicti poenam contineat. d. l. 7. §. 1. ff. de pos.

VI.

Neg. id solum in contractibus b. f. locum habet: sed etiam in contractibus strict. juris, veluti stipulatione: diverso tamen modo. l. ex parte 121. ff. de V. O.

VII.

In stipulatione enim requiritur expressa doli cautio, ut promissor & ejus haeres ob dolum teneatur, qua omissa nec ipse promissor ob dolum tenetur, nec haeres ejus, actione inquam ex stipulatu, licet in eos causa cognita actio de dolo à pratore decerni possit, l. 1. §. 4. vers. idem & Pompon. ff. de dolo. l. 31. ff. de recept. qui arbitr. l. 7. §. 3. ff. de dolo.

IX.

In contractibus bona fidei actio de dolo & exceptio doli sua natura inest; licet nihil de dolo dictum sit, neq; ab ullo allegatum sit. l. 3. ff. de resc. vendit. l. 21. ff. solut. matrim. l. 84. ff. de leg. 1. l. 7. de dolo mal.

X.

Quod de dolo in contractibus admisso dicitur, idem juris est in q. contractibus veluti tutela. l. 12. l. 49. de O. & A.

X.

Unde colligitur falsam esse illorum sententiam, qui existimant heredem tutoris ex levi culpa teneri, ex dolo autem & lata culpa dolo proxima non teneri, cum posterius rectius dicatur. l. 1. l. fin. C. de hered. tut. l. 17. C. de Negot. gest.

XI.

Sequitur de dolo in maleficijs vel q. maleficijs commisso, de quibus certissima, ut loquitur Imp. regula juris est: Ex maleficijs penales actiones in heredem rei non competere §. non autem J. de perpet. & temp. act. l. III. ff. de R. J.

XII.

Vi enim delicta personis delinquentium inhaerent: sic & pœne delictorum l. 1. ff. de priv. delict. l. 6. ff. de publ. judic.

XIII.

Maleficia hic intelligimus non tantum quatuor illa vulgaria privata, ut est furtum, rapina, damnum injuriâ, datâ, & injuria: sed & alia pratoria, quæ ipsius jurisdictione coercentur, & etiam

• jam q. maleficia, veluti, metus, calumnia, effusio, amotio rei
per uxorem, corruptio servi cum similibus.

XIV.

Sed ut regula locus sit, duo necessaria in primis requiruntur,
1. *Vi ex maleficio actio proficiscatur.* 2. *Vi sit panalis: alteru-*
trum si desit, regula neutiquam locus erit. d. S. non autem Inst.
de perpet. § temp. act. d. l. III. de R. J.

XV.

Quid autem, si lis cum defuncto, qui delictum commisit, con-
testata sit, tenebitur ne haeres actione panali? quod affirmandum
censemus, illoq. casu exceptionem primam à regula statuimus, d.
S. non autem. l. 104. ff. de R. J. l. fin. S. 13. ff. de public. &
vectig. l. un. C. ex delict. defunct.

XVI.

Liti namq. contestata vis in hoc maxime elucescit, quod
per eam perpetuentur actiones, inter litigantes partes contraba-
tur & q. innouetur actio prior l. 3. S. 11. ff. de pecul. l. 29. ff.
de Novat. l. fin. de fideiuss. & nomina & hered. tut. l. 139 ff. de R. I.

XVII.

Perpetuitas verò ista, qua liti contestatione inducitur spa-
cium 40. annorum non excedit l. ult. C. de praescript. 30. vel 40.
annor.

XIX.

Sed circa liti contestationis effectum duplex occurrit qua-
estio: 1. *Virum sola conventionione & in jus vocatione etiam ante li-*
tem contestatam cum defuncto, actiones panales in heredem
transmittantur? Nos liti contestationem omnino necessariam
arbitramur.

XIX.

Altera questio est: *an lite semel cum defuncto contestata,*
postea verò ea omissa idem maneat effectus, ut scilicet actio pana-
lis in heredem dari possit. Verius est non dari.

XX.

Ceterum quod de perpetuandis per liti contestationem actio-

nibus diximus, distinctè accipiendum est: Sunt enim quadam actiones, qua liti contestatione non perpetuantur, propterea quod ijs finiendis certum de jure tempus praescriptum sit.

XXI.

Hujus generis est actio de dolo, qua intra biennium est instituenda et finienda est; non autem exceptio doli, qua perpetua est, l. fin. C. de dolo malo.

XXII.

Sic est restitutio in integrum intra quadriennium et interponenda et finienda est. Sic exceptio sive praescriptio quinquennij de statu defunctorum, non fit irrita ob litem contestatam ante mortem. l. ult. C. de temp. in integr. restit. l. 1. §. 1. et 3. l. 2. §. 2. ff. Ne de statu defunct.

XXIII.

Altera regula exceptio hac esse videtur. Actiones ex maleficio descendentes si fuerint mixtae h. e. in quibus et poena et rei persecutio continetur, lite cum defuncto non contestata, dantur in heredem in quantum ad eum pervenit: lite contestata in solidum l. 4. l. 5. §. 3. l. fin. §. pen. ff. de publ. et vectig. d. l. un. C. ex delict. def. l. 16. §. 2. ff. quod met. caus.

XXIV.

Dantur igitur haec actiones, quamvis ex maleficio sint, non tanquam panales; sed tanquam rei persecutoriae, omissa pana, qua quidem in jure constituta est, at propter omissam cum defuncto liti contestationem peti amplius nequit. d. l. fin. §. pen. de publ. et vectig.

XXV.

Et licet haeres dolo malo fecerit, quò minus ad se perveniret: tamen tenetur ac si quid pervenisset: dolum enim in jure pro possessore habetur. l. 27. ff. de dolo. l. 2. ff. de vi et vi Arm. l. 131. ff. de R. J.

XXVI.

Planè in actione vi bonor. rapt. et interdicto unde vi, singulari quadam ratione haeres liberatur, ut ne in id quidem quò ad eum

ad eum pervenit conveniri possit. l. 2. §. fin. ff. vi bon. rapt. l.
1. §. fin. ff. de vi & vi Arm.

XXVII.

Neque enim datur semper actio ex delicto descendens, si forte
alia sit commodior vel etiam honestior, qua actori consulatur,
quod de actione vi honor. rapt. in d. l. 2. Ictus indicat: Ideo
pratorem non esse pollicitum in heredem tam famosam, actionem
vi honor. rapt. cum putaverit sufficere conditionem, qua non
solum actori commodior, quod contra heredem, licet ad eum ni-
hil pervenerit, in solidum datur: sed etiam honestior, quia non
infamat. l. cessat. 36. ff. de O & A.

XXIIX.

In interdicto unde vi merito aliud receptum fuit, cum in
heredem detur actio in factum ex causa interdicti, ratione in-
demnitatis, ne quid lucri injusti penes eum resideat: interdictum
verò non nisi in ipsum, qui dejecit, datur argument. l. 20. ff. de
de Nov. oper. mineat.

XXIX.

Sed de actionibus ex maleficio proficiscentibus, qua non pa-
na, sed meram rei persecutionem continent, magna & perplexa
quaestio est, an in heredes dentur in solidum, num verò quate-
num locupletiores facti sunt? Primum verius videtur.

XXX.

De conditione furtiva consentiens est Dd. opinio, l. 7. §.
fin. l. 9. de condict. furt. §. fin. Inst. de Oblig. q. ex delict. na-
scentur.

XXXI.

Nos idem de actione rerum amotarum, qua ex furto con-
jugis descendit & alijs hujusmodi actionibus etiam ex maleficio
venientibus, dummodo sint merè rei persecutoria, affirmare non
dubitamus, l. 6. §. 4. l. 21. §. 5. de act. rer. amot.

Nam

XXXII.

Nam utrum aliqua actio sit penalís vel rei persecutoria id non aestimamus ex jure rei, sed ex jure actoris.

XXXIII.

Quam rationem planius explicat Paulus ex Casij sententia, cum ait: Illa autem rei persecutionem continent, quibus persequimur, quod ex patrimonio nobis abest. l. in honorarijs. 35. ff. de O. & A.

XXXIV.

Quod si aliquid ultra persequimur, id pana est, & eatenus quoque actio penalís, non quatenus haeres, qui convenitur, habet vel non habet ex dolo defuncti.

XXXV.

Tandem locus non est superiori regula, quoties actio penalís est ex contractu, non maleficio; tum namque in heredem omnimodo dabitur & quidem in solidum. l. 115. ff. de V. O. l. 40. de reb. cred. l. 47. de Act. emt.

XXXVI.

Cum enim actio penalís proprie dicitur, significatur pena legitima, i. e. solo jure constituta: at in contractibus pana qua contrahentium voluntate adijcitur ipsam potius rem denotat, unde & rei persecutoria rectè dici potest. l. 23. de O. & A.

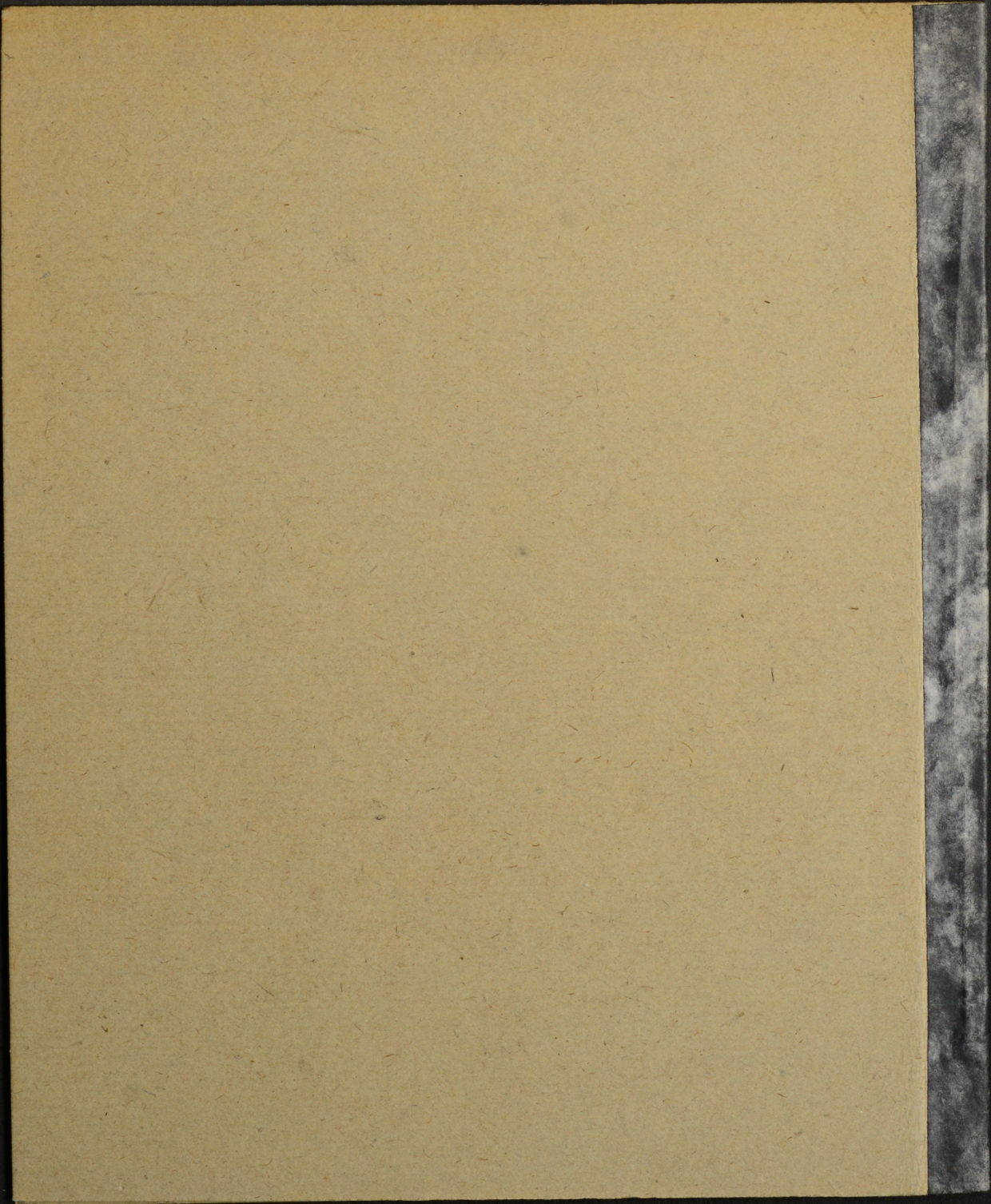
XXXVII.

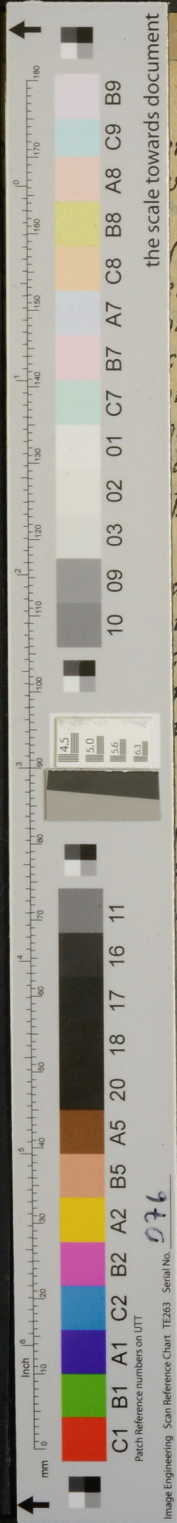
Atque hæc ita de privatis delictis. Nam in criminalibus actiones ad heredes non transeunt, paucis exceptis, ne contestata quidem cum defuncto, l. 22. C. de pan. l. 20. ff. de Accusat. l. 15. §. 3. ad SC. Turpil. l. 10. C. de jure Fisci.

XXXVIII.

Queritur postremo, an statutum vel consuetudo, quæ cavetur, ut alter ob alterius delictum, pana honorum vel alia simile afficiatur, quo promtiùs & cautiùs à delictis homines abstineant, valeat? A.

miri possit. l. 2. §. fin. ff. vi bon. rapt. l. 1. §. vi Arm.

XXVII.

semper actio ex delicto descendens, si forte et etiam honestior, qua actori consulatur, minor. rapt. in d. l. 2. *¶* Cuius indicat: Ideo actio in heredem tam famosam, actionem mutaverit sufficere conditionem, qua non videtur, quod contra heredem, licet ad eum nihil datur: sed etiam honestior, quia non ff. de O & A.

XXIX.

de vi merito aliud receptum fuit, cum in factum ex causa interdicti, ratione incri iniusti penes eum resideat: interdictum, qui deiecit, datur argument. l. 20. ff. de t.

XXIX.

ex maleficio proficiscentibus, qua non persecutionem continent, magna & perplexa sedes dentur in solidum, num verò quatesunt? Primum verius videtur.

XXX.

furtiva consentiens est Dd. opinio, l. 7. §. 1. §. fin. Inst. de Oblig. q. ex delict, na-

XXXI.

ione rerum amotarum, qua ex furto consens huiusmodi actionibus etiam ex maleficio do sint merè rei persecutoria, affirmare non potest. §. s. de act. rer. amot.

Nam